

ROMANIA

pentru

MINTE, INIMA shi LITERATURA.

No. 24.

Dumineca 9. Junie.

1840.

Schoalele.

(Кашет.)

Класеле де Ъманіоре.

Професоріі де лімба сасъ грзматика ромънъ, італянъ ші французъ сз вор ан-воі антре сіне а фаче фіе-каре о грзмати-кз де лімба респективъ дъне о сістемъ ші метод потрібіте кз кьноцінцеле веа-кьлэші. Фіе-каре ва адопта ачелеші дефі-ніціі але термінілор сзї технічі; ачелеші ампрцірі ші ськт ампрцірі, ан кзт фі-інд ачесте треі лімбї кз о маї мьлат сасъ маї пьцінз афінитате антре сіне, грз-мзтічїле кзте треі вор ажьнѹе маї зна, ші нз вор абеа деосекїре декзт аколо знаї-есте о фїреаскз партїєларїтате сасъ є счепціе. Ачест мїжлок поате се ва пзреа непзтїнчїос пентрз чел каре нз кьноаще сасъ нз а черчетат ачесте треі лімбї; іар дъне че ле ва черчета се ва конвїн-ѹе, кз мїрареа са, де адеврэла ші анле-снїреа лъкрэлаші, а адрече пе школарї сз аївз треі лекції ші сз лі се парз кз ащ зна, анкзт ші деосекїріле сз лі се парз ка нїѹе обжете де компаранціе пазкьтз.

Антр'ачест кїп класеле де Ѫманїоре се вор антокмі дъне кїнэла Ѫрмзтор ан кзт пентрз ачעה че се атїнѹе де лімбї.

Кзте треі професорїї ан ачешашї зї сз аївз ачешашї лекціе ла лімба респекті-вз. Ъпре есемплас кьнд ромънэла анва-ѹз пе школарїї сзї артіколэла, артіколэла сз анвече ші італянэла ші французэла. Школарэла ащїнд ла зна професор дефіні-ѹїа артіколэлаші, чеї лалці дої професорї нзї сасъжзск де кзт де репетїторї. Апої ла ромънеше веде артіколэла lu, le, ла італян lo, il, ла француз le . . - Ла зна веде: lupu lupi, ла алтэла lupu lupi, ші ла чел де ал треїлеа loup, lu-ops. Кїнд ла ве,бї, ла кзте треі про-фесорїї веде пентрз конжьгзрї ан: age, ire, ere, ші ére ші рьмънеше ші італие-неше ан r ig, ior, re, францозеше че се вэа кз оаре-каре афінитате кзтре челе де сьс. Cântare, cantare, chanter; audire, audire, ouir; vedere, vedere, voir, batere, batte- re, battre. шчл:

Десволтареа ачестшї мїтод се поате фаче нзмаї ан сфатэла професорїлор, дъ-пе че се вор пзтръндэ де азнэса. Ал

лѣкрат чева, фѣкзнд'о грѣматикѣ компаративѣ, а ачестор треї лимбї; воїѣ ампрѣртѣши скрїереа меа кѣ вѣкѣрїе дд: професорї, ашї вор да шї дѣмнеалор пѣрїереа, шї сѣнт гата а жѣртфї шї време шї остенеалѣ ан пѣнереа ан лѣкрате ачешїї сїстеме де се ва гѣї де вѣнѣ.

Асфел ва ѣрма анвѣцѣтѣра трептат а ачестор треї лимбї ан време де треї сѣшпатрѣ анї дѣпе кѣм есперїица о ва доведї, шї анвѣцѣтѣра ѣнор шїице елементаре преѣм Арїтметикѣ, Географїе, Історїе, Міѣолоѣїе, Реторикѣ, кѣре се вор фаче ан лимбї ромѣнеаскѣ . . . Се ва ангрїжї ансѣ ка ан тоатѣ времеа кѣрѣлѣї де ѣманїоре сѣ нѣ се факѣ преѣрмаре ла нїчї орамѣрѣ, чї тоате сѣ меарѣ ан паралел шї лѣр'о контїнѣацїе нежнтрѣрѣптѣ. (Дѣпе кѣм се веде ан лѣтѣрѣта таблѣ.)

Преѣм класѣа чеа дѣпе ѣрмѣ де анчепѣгоаре а фѣст ка о треапѣтѣ прегѣтїтоаре спре а пѣшї ла ѣманїоре, асеменеа шї класѣа дїн ѣрмѣ де ѣманїоре ва фї ка о прегѣтїре антрѣадїне ка сѣ треакѣ ла класеле комплементаре. Ан ачест клас вор анчепе школарїї анвѣцѣтѣра лимбї латїне шї еленїче. Кѣносѣкзнд треї лимбї, ромѣна, італїана шї франѣеѣа, аѣ школарїї, дѣпе кѣм ам зїе, ѣн капїтаа маї де тоате ворбеле латїне кѣм шї о а патра парте дїн ворбеле сѣш матерїа лимбїї гречешїї; шї інтрѣнд ан ачесте доѣ лимбї, калел есте гѣтїтѣ де маї наїнте, шї ачї нѣ факѣ маї мѣлат де кѣт а ведеа сѣхїматїемѣа сѣш форма лимбїлор вѣкї шї сїнтетїче; нѣ вор авеа адїкѣ, че ведеа де кѣт деклїнацїїле, конѣжѣгацїїле шї сїнтаксѣа сѣш констрѣкцїа ачестор лимбї.

Класе Комплементаре

Ан кѣт пентрѣ лимбалатїнѣ шї еленїкѣ, се анѣелеѣе кѣ се ва ѣрма тот метода че с'а адоптат пентрѣ чеае лалте лимбї шї пентрѣ сїстеме шкоалелор антрѣагѣ; ѣнїмеа грѣматїїлор. Спре ачест сѣфѣршїт, ам вѣзѣт ла д. професорѣа Жобен каїегеле ѣнеї грѣмѣтїчї че компѣне пентрѣ лимба латїнѣ шї еленїкѣ. Нїмїк нѣ мїс'а антѣмплат сѣ вѣз маї бїне комбїнат шї маї методїк дїн скрїерїле че дѣешїт пѣнѣ акѣм ан фелѣа ачеста. Ачешї рѣгѣлѣ пентрѣ амѣндоѣ лимбїле ачелешїї есемпле; спре пїлдѣ.

Hora horae horam, ѣра ѣрас ѣра ѣрав.
Iris iridis . . . ірїс ірїдоѣ. ачл.

Інтрѣнд ан аѣторї, се ва ѣрма ачешї орѣндѣїааѣ паралелѣ: Тачїт, Тѣчїдїа; Чїчеро, Демостен; Вїрїїліе, Омер. шчл: Чїтїереа аѣторїлор ан кїпѣа ачеста есте сїнгѣрѣ ѣн кѣрс де Літератѣрѣ практикѣ, сѣш маї бїне літератѣра анвѣцѣтѣ дѣпе ѣн метод аналїтїк, ан кѣт чеа теоретїкѣ нѣ ва фї не ѣрмѣ де кѣт ка ѣн сїмплаѣ короларїѣ дїн вѣрѣѣа аѣторїлор чїтїцї, шї сѣѣдїацї.

Ан ачеств класе се вор анвѣца асеменеа Фїлософїа, Математїка, контїнѣацїа Історїї, дрѣптѣл натѣрал, Фїзїка, Хїмїа, шї Літератѣра аналѣтѣ сѣш крїтїка аѣторїлор шї рѣгѣлеле скрїсѣлѣї.

Всте шїѣт кѣ акѣм ла анчепѣт асемтрѣѣїнѣѣ де мѣлїї стрѣїнї ка сѣ не аѣжѣте ла антемеїереа шкоалелор шї формереа професорїлор пѣмѣнтенї. Аша ка сѣ пѣтем доѣнїдї пе деопарте професорї вѣнї, сѣшїнѣѣне шї кѣ стрѣїнї, шї пе де алѣта ка сѣ пѣатѣ шї школарїї сѣ аплече

ЛІМБЕЛІ ЧЕ ДЪ ЛНВЦЦАТ ШІ СЪ СЕ ЕСЕРЧЕЗЕ ЧЕ БОМ АВБА ШІ ДЪПЕ ЛІМБА ПЕ КАРЕ О ВОР
АНТРЪНСЕЛЕ, СЕ ВА ЛМПЪРЦІ ЛНВЦЦЪТЪРА КЪНОЩЕ МАЇ БІНЕ.
ЦІІНЦЕЛОР ДЪПЕ КІПЪА ЪРМЪТОР:

МАТЕМАТИКЪ

АРИТМЕТИКА ШІ ЦЕОМЕТРІА, РЪМЪНЕЩЕ.
АЛУЕВРА, ТРИГОНОМЕТРІА ШЧА: ФРАНЦОЗЕЩЕ,
ЦІІНЦЕЛОР ДЪПЕ КІПЪА ЪРМЪТОР:

ПРІН АЧЕСТ МІЖЛОК ЛІМБА НОАСТРЪ СЕ
КЪЛЪТІВЪ КЪ СЕ ЛЕУЪСЕК ЛН ЕА ЧЕРМЕНІІ ТЕХ-
НІЧІ АЇ ЦІІНЦЕЇ (КАРЕ СЪНТ МАЇ ТОТ АЧЕІА
ЛН АРИТМЕТИКЪ ШІ АЛУЕВРЪ, ЛН ЦЕОМЕТРІЕ
ШІ ТРИГОНОМЕТРІЕ) ШІ АПОЇ ШКОЛАРЪА СЕ ДЕ-
ПРІНДЕ А СЕ ЕСПРІМА КЪРАТ ФРАНЦОЗЕЩЕ ЦІІН-
ЦІФІЧЕЩЕ ЧЕЕА ЧЕ А ЛНВЦЦАТ А СЕ ЕСПРІМА
ЛН ЛІМБА СА.

ФІЛОСОФІА

ОРІ ЧЕ СІСТЕМЪ СЕ ВА АМЕРЖЦОША, ПЪР
ЦІАЕ ЧЕАЕ ДЪНТЪІЪ СЕ ВОР ФАЧЕ ЛН ЛІМБА
РОМЪНЕАСКЪ, ШІ СФЪРШІТЪА САЪ АНКІЕРЕА
ЛН АЛТЪ ЛІМБЪ ЛН КАРЕ БОМ АВБА ПРОФЕ-
СОРІІ ЧЕЇ МАЇ БЪНІ ЛН РАМЪРА АЧЕАСТА. Фо-
ЛОЕЪА ВА ФІ ТОТ ЧЕА ДЕ СЪС.

ДРЕПТЪРІ

РОМАНЪ,	ЛАТЕНЕЩЕ
ЦІВІАЪ	РОМЪНЕЩЕ
КОМЕРЧІАЛЪ	ІТАЛІЕНЕЩЕ
КРІМІНАЛЪ	} ФРАНЦОЗЕЩЕ
НАТЪРААЪ	

САЪ КЪМ СЕ ВА ГЪСІ КЪ КАЛЕ ДЪПЕ ПРО-
ФЕСОРІІ ЧЕ БОМ АВБА; ЕЪ АЧІ АРЪТ О ІДЕЕ
КАРЕ ПОАТЕ ДОБЪНДІ МОДЕФІКАЦІІ, АНСЪ ФЪ-
РЪ А НЕ ДЕПЪРТА ДЕ ТЕМЕЙЪА ЕЇ ДЕ КЪПЕ-
ТЕНІЕ.

ІСТОРИА.

СЕ ВА ЛНВЦЦА АСЕМЕНЕА ДЪПЕ ПРОФЕСОРІІ

ЛІТЕРАТУРА.

ВЛАМЕНТЕЛЕ ДЕ РЕТОРИКЪ, РОМЪНЕЩЕ.
ЛІТЕРАТУРА БЕКЕ, ГРЕЧЕЩЕ.
ЛІТЕРАТУРА НЪОЪ ФРАНЦОЗЕЩЕ.

ДЕПРІНДЕРІ.

СТЪДЕНЦІІ ДІН КЛАСЕЛЕ КОМПЛЕМЕНТАРЕ,
ФІГКАРЕ ВА ФІ ДАТОР А ТРАДЪЧЕ ЛН ЛІМБА
РОМЪНЕАСКЪ КЪРСЪА ЦІІНЦЕЛОР ЧЕ ЛНВАЦЪ.
ДА ЕКСАМЕН ВОР АЪА ПРЕМІІ ЧЕЇ ЧЕ ДЪ ТРА-
ДЪС МАЇ БІНЕ. АЧЕЦІА АШІ ВОР ПЪСТРА ТРА-
ДЪКЦІІЛЕ, ШІ ЧЕЇ КАРІ ВОР АМБІЦІОНА АШІ
ВЕДЕА ОСТЕНІАЛА ТІПЪРІТЪ КЪМ ШІ О РЪСПАЪ-
ТІРЕ ПЕНТЪА ДЪНСА, ДЪПЕ О ЧЕРЧЕТАРЕ ПАР-
ТІКЪЛАРЪА ДЕ ТРЕЇ АНІ ШІ О АЪКРАРЕ ШІ РЕ-
АЪКРАРЕ СТЪДІОАСЪ, ПРІН КОНКЪРЕ ВОР АН-
ФЪЦІАША АЧЕЛЕАШІ ТРАДЪКЦІІ РЕАЪКРАТЕ, ДІН
КАРЕ, ЧЕЛЕ ДОВЕДІТЕ ДЕ МАЇ БЪНЕ ШІ МАЇ
КЛАСІЧЕ СЕ ВОР ТІПЪРІ КЪ КЕАТЪІАЛА ШКОАЛЕ-
ЛОР, АЪЪНА АЪТОРЪА О ГРАТІФІКАЦІЕ САЪ
ЛН КЪРЦІ САЪ ЛН ЧЕ СЕ ВА ГЪСІ КЪ КАЛЕ.

АСЕМЕНЕА СЕ ВА ЪРМА ШІ КЪ ТРАДЪКЦІА
АЪТОРІЛОР КЛАСІЧІ.

КЪТЪ ДЕОСЕБІРЕ ВА ФІ АТЪНЧІ ДЕЛА ТРА-
ДЪКЦІІЛЕ ЧЕ СЕ ФАК ЛН ЗІОА ДЕ АСТЪЗІ ПЪ-
НЪА ЧЕЛЕ ЧЕ СЕ ВОР ФАЧЕ ЛН АЧЕСТ КІПІ
АНТЪІЪ КЪ ЛН ЗІОА ДЕ АСТЪЗІ ДОБЪН-
ДІМ НЪМАЇ О ТРАДЪКЦІЕ А ПРОФЕСОРЪАШІ, АН
ВРЕМЕ ЧЕ АТЪНЧІ ПЪТЕМ СЪ АВЕМ ЗЕЧІМІ.

АЛДОІЛЕА КЪ ПРОФЕСОРІІ ДІН ЗІОА ДЕ А-
СТЪЗІ ШІ ДЪ ФЪКЪТ ЕАЪКАЦІА ЛН ЛІМЕЇ
СТРЪІНЕ ШІ МЪАЦІ АНКЪ НЪ КЪНОСКЪ КЪМ
АР ТРЕБЪІ ПЕ ЧЕА РОМЪНЕАСКЪ.

АЛТРЕІЛЕА КЪ ЧЕЇ МАЇ МЪАЦІ ПРОФЕСОРІ
ЧЕ АВЕМ АСТЪЗІ КЪНОСК НЪМАЇ КЪТЕ О РА-
МЪРЪ ШІ ДОЪ САЪ ЛІМЕЇ ЛН КАРЕ ШІ САЪ

жеск, аи време че ачеї стѣденці се сокотеск трекѣци прїн тоате рамѣрїле шї лїмбїле че се аибацѣ аи колеѣїѣ.

Апатрѣлеа, кѣ фїе че скрїїтор маї аи де обще ашї фаче опера са дѣпе пропорѣїа аицелѣцѣрїї чїтїторїлор саѣ контїмпоранїлор сѣї, шї орї кѣт вор фї де взрсацї аи кѣношїнѣ шї аи лїмбї професорїї де акѣм, тога дѣна вор абеа аианте треанта де аицелѣцѣре а контїмпоранїлор шї а школарїлор сѣї аицинѣторї. Прїн ѣрмаде традиѣїїле лор вор абеа о лїмбѣ десмѣдѣлатѣ шї терменїї ле вор семѣна маї мѣлат а дефїнїїї, де фрїкѣ кѣ вор аѣжнѣ нежнѣлешї, аи време че стѣденції кондѣшї асфел прїн аиѣцѣтѣрї вор абеа аианте ацїї камараѣї, алтѣ лѣме, алтѣ лїмбѣ, алтѣ аицелѣцѣре. Шї фїреѣ кѣ лїмбѣ лор ва фї маї стрѣнесѣ шї маї класїкѣ.

Апої сѣ сокотїм ла спорѣа че вор фаче стѣденції кѣ асемїнеа дїпрїндѣрї. Алтѣл се фолосѣѣ чїнева нѣмаї чїтїнд аитреакѣт ѣн лѣкрѣ, алтѣл стѣдїндѣл, шї трекѣндѣї прїн панѣ фїе че фрас, шї алтѣл традиѣкѣндѣл, адїкѣ кївѣзїндѣсе ал аспрїма шї аи алтѣ лїмбѣ. шїїнѣїле атѣнчї шї аѣторїї се аиїпѣреск аи аїнѣте, де каре се соарѣе, ка сѣ зїк асфел, аи тоатѣ аитреѣїмеа лор, шї стѣденції ешїнд аи кїпѣа ачеста дїнтрѣн кѣре, ес аинокмаї ка нїѣе професорї че се прѣзѣтеск пентрѣ катедрѣ лор.

Лїмбї слободе саѣ нежнда
торате.

Ачестѣа вор фї Немѣеаска шї Тѣрѣеаска дїн челе вїї, шї Вѣраїка шї Слава дїн челе докте.

Ва зїче аиѣз чїнева кѣ ачест павн есте нѣоѣ, сїстема ачестѣа нѣ се веде маї нїчї аитрѣо шкоалѣ. Аша есте. Дар фїе че царѣ, ѣндеа прѣстат о мїнѣ сѣнѣтоасѣ, шї а аинокмїт аиѣцѣтѣрїле дѣпе трѣвѣїнѣеле саде шї дѣпе старѣа наѣїї шї а лїмбїї. Алта есте старѣа наѣїї шї лїмбїї ромѣнѣшї шї алта старѣа шї лїмбѣ алтор наѣїї. Шї пѣнѣнѣ не вом гѣндї матор асѣпра трѣвѣїнѣелор ноастрѣ челор адеѣкратѣ, нѣ вом аинокмї шкоале кѣ спор. Пестѣ зѣче аиї, домнѣа меѣ, вом ведеа а се наѣе асемїнеа аитреѣзрї ка шї акѣм, шї вор трѣче маї мѣлатѣ зїчїмї де аиї кѣм аѣ трѣкѣт де кѣнд аѣ ачестѣ доѣ прїнѣїпате шкоале, шї тот нѣ вом ведеа марѣ спор. Цара тот ва кѣлтѣї, дѣпе кѣм а кѣлтѣїт нежнѣтат, шї спорѣа нїчї о датѣ нѣ ва корѣспѣде кѣ жѣртфїле еї.

Ва зїче іар алтѣа кѣ нѣ сѣнт банї де аѣжнѣ пентрѣ плата професорїлор аиѣцѣтѣрїлор аиѣсманѣте. Сѣнт преа де аѣжнѣ банїї, кѣнд ва абеа сїстема адрѣпт скоп фолосѣа де обще, іар нѣ сѣ шї пѣе аи кївернїсеаѣз кїїенѣїї. Апої че трѣвѣеск атѣѣа офїцѣрї шї забѣцї пентрѣ ѣн корп де взрѣацї карї се аицелѣцѣ кѣ проповѣдѣеск морала шї вѣна орѣндѣїаѣз, карї се пот аицелѣцѣ аитре сїне шї пот сѣ шї вѣноаснѣ дѣторїїле, (пентрѣ кѣ се чеѣ деѣа дѣмнеалор шї аиѣсфларѣа дѣторїїлор ла жѣнїме) че трѣвѣеск пентрѣ ачест фел де оаменї нїѣе забѣцї нїтреѣвнїчї, сїмѣрїашї тїтѣларї, карї іаѣ леафѣ де кѣте доѣ катедре, фѣрѣ сѣ факѣ нїмїк де кѣт сѣ дїѣз ѣн тїтѣл аи ор? Де ва аѣѣна чїнева сѣмеле че се пазѣтеск ла асфел де сїмѣрїашї че се ѣрѣнїеск кѣ вїїторѣл жѣнїмїї ноастрѣ, се аѣѣнѣ ѣн тотаа кѣ карѣ се маї поате аѣѣога аи колеѣїѣ аиѣз

дозспризече катедре. Слабз Домнѣлѣ кз професоріі ношрі чей маї мѣлці сѣнт кѣ-носкѣці ші анчеркаці де маї мѣлтз време деспре морала ші рѣвна дѣмнеалор, ка сз н'аївз требѣицѣ ші де асемenea армѣшѣ. Сз не антоарчем окіі ла Гречіа ші сз ведем кз ан скѣртз време, фѣрз міжлоачеле ноастре аѣ фѣкѣт ѣнверсітѣці академії, лічі, шкоале де арте ші меще-шѣгѣрї. Ансз аколо ліпсеск сімевріале задарніче, се афлз екѣкаці, карі даѣ леції ші фѣрз платз. Дар ної нѣ сѣнтем гречї нѣ пѣтем жѣртѣї німік, кѣчі нічі патріа нѣ жѣртѣїше пентрѣ ної, адікѣ пентрѣ кз нічі патріа нѣ дз ачелеашї дрептѣрї ал тоці четз-ценіі, ші де ачеліа нѣ пѣтем слѣжі фѣрз пла-тз; фѣарте віне. Дар анкаї сз нѣ лѣзм пла-тз анзадар. Требѣ а се кѣрѣці стѣпѣла де трѣнторї ка сз пѣтем абеа міерѣ . . .

Дѣпе че 'мі ам ашѣзат о пѣрѣре дѣпе кѣм с'ар пѣтеа антокмї сістема шкоале-лор потрївїт кѣ требѣицелѣ ноастре ші а лімевї, воїѣ сз борбеск чеба ші деспре анцелелеѣреа ші ѣнїреа д.д. Професорї. Пла-нѣла ачеста, де се ва сокотї де вѣнѣ, дѣм-неалор ал бор анцелеле маї віне, ші пѣ-індѣла ал лѣкраре, дѣмнеалор ал бор де-сѣвршї маї віне дѣпе кѣм есперїица аї ва повѣцїї. Ансз ачеста нѣ се ва пѣ-теа фаче фѣрз о анвоїре, фѣрз о адѣна-ре саѣ сѣат реѣллат антре дѣмнеалор. Сѣре ачеста сїнгѣрї ашї бор алевѣ дїн-тре дѣмнеалор, ка сз ліпсескѣ рївалїта-теа, ѣн ректор пе о време хотѣрѣтз ка-ре сз прївїгеѣ асѣпра челор че бор гѣці антре дѣмнеалор кѣ кале саѣ асѣпра о-рѣндѣїелор че ва антрѣдѣче Ү. Вѣфорїе, ші ва фі тотд'аѣна презїдент ан адѣнѣрїале саѣ сѣатѣрїале професорале.

Чей маї мѣлці дїн д.д. професорї сѣнт

рѣменї ші хрѣнеск ан сѣнѣла дѣмнеалор а-челашї кѣладѣрѣ де патриот лѣмінат. Чей ка-рї сѣнт стрѣніі, дїн норочїре сѣнт де ачелѣ, дѣпз кѣм 'їа доведїт времеа, карї дореск сз факѣ вінеде орї ѣнде се бор афла, ші кѣт пентрѣ міне, еѣ асемenea калїтѣці ле чїнстеск маї мѣлт декѣт патриотїсѣл, че нѣ есте алта де кѣт ѣн егоїсѣмѣ, ѣн фел де фанатїсѣмѣ пентрѣ; кѣ, кѣтѣ деосеїре есте дела егоїст пѣнѣла патриот, ачелашї деосеїре есте ші дела патриот пѣнѣ ла космополїт саѣ крецін ан адеѣврѣта ансеминаре а борбей. Аша дар соко-теск кѣ кѣношїнцелѣ ші рѣвна дѣмнеалор аї ва повѣцїї сз базз челе де фолог ан слѣжба че аѣ, ка сз аївз о ѣнїре ші дра-госте антрѣ фапта чеа марѣ а реѣнереацией ачещїї цѣрї, ші а прегѣтірей ѣнїї ѣнереациї вредніче де ашентѣрїале цѣрїї ші капетелор еї челор лѣмінате. Вѣ адѣк амінте кѣ-те чеба дїн челе че м'ам сокотїт ан прї-чїна анвоїрїї ші анцелелеїї професорїлор спре а абеа ачелашї скоп ші ачелашї кѣ-ношїнцѣ; дѣмнеалор ансз тоці анпреѣнѣк бор анбогѣці ачесте пѣрерї, ле бор дес-вѣршї, де ле бор ведеа дрепте, ші бор ле-пѣда пе алтеле че ле бор сокотї де не-требїнїче. Ачі скопѣла фїекѣрѣїа есте а е-шї фологѣла де обще іар нѣ а'шї рекоман-да ші а'шї фаче сз еїрѣїаскѣ пѣререа са.

Воїѣ сз зїкѣ адїкѣ, кѣ фїїнд кѣ маї тоці не ам фѣкѣт едѣкаціа ан лімевї стрѣ-не ан време кѣнд нѣ се кѣлїѣва лімѣа ромѣнеаскѣ, фїрїше кѣ н'ам анчепѣт а скрїе ан ачестѣ лімѣз, де кѣт асфел кѣм ам анвѣцѣто дїн гѣра маїчелор доїчїлор, слѣїлор, нородѣлѣї; прїн ѣрмарѣ ла орї че ідеѣ маї прѣѣс де кѣношїнцелѣ норо-дѣлѣї ам афлат фїе-каре марї педїчі а о-еспрїма. Ынѣла дїн ної а скрїе маї мѣлѣт

АТЪНЧІ СЕ ВОР ПЪТЕА ПЪНЕ АН АЗКАРЕ ШІ СЪ АДАЪКЪ ФОЛОС КЪНА, ДЪПЕ КЪМ АМ ЗІС, ВОМ АНЧЕПЕ КЪ ДІН АДИНСЪА КЪ ТОЦІ ШІ СЪТЪПЪНІРЕА, ШІ ОБЩЕАСКА АДЪНАРЕ, ШІ В-ФОРІА, ШІ ПРОФЕСОРІІ А СЕ СОКОТІ КЪ СЪТЪРЪІРЕ ЛА АДЕВЪРАТЕЛЕ НОАСТРЕ ТРЕВЪІНЦЕ МОРАЛЕ, КА СЪ АНТОКМІМ ШКОАЛЕ ПЕ ПОТРІВА АЧЕСТОР ТРЕВЪІНЦЕ, ІАР НЪ КОПІІНД РЕГЪЛАМЕНТЕ СЪРЪІНЕ. ДАКА СКОПЪА ЧЕЛ ДЕ ОБЩЕ ВА ФІ КА ШКОАЛЕЛЕ СЪ ФАКЪ КЪ АДЕВЪРАТ СПОР, ІАР НЪ КА СЪ АБЕМ ПРОФОРМЪ ШКОАЛЕ, ШІ ФАКЪ-СЕ ЧЕ СЕ ВА ФАЧЕ, САЪ КА СЪ АБЕМ ШКОАЛЕ, АНСЪ СЪ СЕ ЗЪБОВІАСКЪ АНТИНДЕРЕА АНВЪМЪТЪРЕІ; АТЪНЧІ АНЪАДАР ОРІ ЧЕ КІВЪІРЕ, АНЪАДАР ОРІ ЧЕ МЪН-КЪ, ШІ АНЪАДАР ШІ АЧЕАСТЪ МІКЪ ОСТЕНЕАЛЕ А МЕА. ДЕ АЧЕА АН ПРІЧІНА АЧЕАСТА А'АМ АНДРЕПТАТ КЪТРЕ ДОМНІА ТА, ПЕНТРЪ ВЪ ВЪЗ КЪ АДЕВЪРАТ РЪВНА ФОЛОСІНЦЕІ, КЪ АДЕВЪРАТ НІЦЕ МЪСЪРІ ЧЕ АЦІНТЕАЪА ЛА ЪН СКОПЪ ВРЕДНІК ДЕ ЛАЪАЪ; ДЪПЕ ЧЕ АІ СЪТЪРЪІТ, КЪМ АМ ЗІС, А СЕ ФОРМА ПЕСТЕ 3000 ДЕ ШКОАЛЕ КОМЪНАЛЕ, АКЪМ ПРЕФАЧЕРІЛЕ ЧЕ ВЕІ А СЕ АНТРЪАДЪЧЕ АН СІСТЕМА АНВЪМЪТЪРЕІ, ЛЕ АДЪНІ ДЕЛА ТОТ ОМЪА ФЪРЪ ОСЕ-ВІРЕ

ПРІІМЕЩЕ, ДОМНЪА МЕЪ, РЕКЪНОЩІНЦА МЕА, ПЕНТРЪ ГРІЖА ЧЕ АІ ДЕСПРЕ ВІІТОРЪА ТЪТЪЛОР КОПІІЛОР, АНТРЕ КАРЕ СЕ КОПРІНА ШІ АІ МЕІ, ШІ АІЗНКА МЕА ЧІНСТІРЕ КЪ КАРЕ СЪНТ

АЛ ДОМНІЕІ ТАЛЕ

ПРЕА ПЛЕКАТЪ САЪГЪ.

1840 Aprilis 20.

I. ВЪІАД.

АДЕВЪРАТЪА ДОХТОР
ШІ ШАРЛАТАНЪА.

ВАНСЕВАН ЪН ВЕСТІТ ДОКТОР ДЕ МЕДІ-

ЧІНЪ, КАРЕЛЕ ПРАКТИЪАСЕ ДЕ МАІ МЪАЦІ АНІ АН ДОНДОН, МЪРЪНА ОДАТЪ ПЕСТЕ О ПІАЦЪ ВЪЗЪ ПЕ ЪН ШАРЛАТАН *), КАРЕ РЪ-СТЪРНАТ АНТР'О КАЛЕАСКЪ ТРАЕЪ ДЕ ПАТРЪ КАІ АМФОКАЦІ ШІ ПЕТРЕЪТ ДЕ МАІ МЪАЦІ ШЕРВЕІТОРІ ГАЛАНТ АМЪРЪКАЦІ, АШІ ВІНДЕА МЕДІЧІНА СА ЧЕА ЪНІВЕРСАЛЪ ЛА О МЪАЦІМЕ ДЕ НОРОД.

ПОМЕНІТЪА ДОХТОР, АНТРЕВЪНА ПЕН-ТРЪ КВАРТІРЪА ШАРЛАТАНЪАЪІ, АІ ФЪКЪ ВІ-ЗІТЪ ШІ ІНТРЪНА АН КАБІНЕТ АІ ЗІСЕ:

„МАІ МІАР ВЕІНІ А КРЕДЕ, КЪМЪА НОІ НЪ-АМ МАІ ВЪЗЪТ АНКЪ, ДАР НЪ'МІ АДЪК А-МІНТЕ ЪНДЕ ШІ КЪНА.“

„АІ ТОАТЪ ДРЕПТАТЕА ДОМНЪАЕ,“ РЕ-СПЪНСЕ ШАРЛАТАНЪА, „ЕЪ ДЕСПРЕ АЧЕА АЦІ ПОЧЪ МАІ МЪАТЕ СПЪНЕ.“ ВЪ АМ ФОСТ МАІ МЪАЦІ АНІ ШЕРВЕІТОРІЪ ЛА ДЕДІ ВЪЛЕР, ПЕ КАРЕ ДОМНІАТА О ВІЗІТАІ АДЕСВОРІ.“ „ДАР“ АІ ЗІСЕ ДОХТОРЪА, КЪМ ЕСТЕ КЪ ПЪТІНЦЪ, КА ДЪМНІАТА ФЪРЪ ЕДЪКАЦІЕ ШІ ФЪРЪ КЪ-НОЩІНЦЪ ДЕ МЕДІЧІНЪ СЪ ПРАКТИЪЕЪІ КА ДОХ-ТОР ШІ АН ВРЕМЕ АША СКЪРТЪ ФЪСЕШІ АН СТАРЕ АЦІ АДЪНА АТЪТА АБЕРЕ? ВЪ СЪНТ АКЪМА АНІ ПАТРЪЪЧІ, ДЕ КЪНА МЪ ДЕСПРІНА КЪ МЕДІЧІНА, АНКЪТ СОКОТЕСК НЪ ФЪРЪ ЧІНСТЕ, ШІ ТОТЪШ Н'АВЪІЪ НОРОКЪА ДЪМІ-ТАЛЕ.“

„МАІ НАІНТЕ ДЕ А'ЦІ РЕСПЪНДЕ ЛА АН-ТРЕВАРЕ,“ АНТОАРЕ ШАРЛАТАНЪА, ДЪ'МІ ВОІЕ А'ЦІ ПЪНЕ АЛТА. ДЪМНІАТА ДОМНЪАЕ ДОКТОР 'АЪКЪІЕЩІ АНТР'ЪНА ДІН ЧЕЛЕ МАІ СОМОТОАСЕ ВЪЦІ АЛЕ ДОНДОНЪАЪІ, КЪЦІ

*) СЕ КЪВІНЕ А ЦІ, КЪМЪА ЕНГЛЕЪІІ КЪ ТОАТЪ ТРЪФІА ЛОР НАЦІОНАЛЪ, МЕДІЧІНА О АЪ ПЪНЪ АКЪМА РЕГЪЛАТЪ КАМ РЪЪ; А-АКЪ, АНШЕАЪТОРІІ НЪ ПРЕА СЪНТ КОН-ТЕНІЦІ.

ОАМЕНІ ВОР ФІ ТРЕКЖНД ПЕ ТОВАТЪ ЗІОА ПЕ ДІН НАІНТЕА КВАРТИРЪЛАЇ ДЪМИТАЛЕ?"

„Ачеста есте кѣ аневоіе а хотърж, ан-сз мѣ се паре кѣ вор фѣ трекжнд ка ла о мѣ.“

„Шѣ кжцѣ вор фѣ дѣнтр'ачеція, карѣ сз айвз мѣнтеа сзхнзтоасз антреагъ? Дар сз мз анцелелѣї домнѣле дохтор, оаменѣ кѣ мѣнтеа сзхнзтоасз нестрикатъ?“

„Чѣне шѣе, чѣл мѣлат о сѣтз.“

„Везѣ Дале доктор, ачеста есте респѣн-сѣла ла антребаре; ачѣї о сѣтз сжнт оа-менѣї карѣї те пофтеек пе дѣта, чѣїлаацѣї сжнт аї мѣї.“

КОНДИЦІЕ ДЕ МЪРІТАТ.

О фетѣцз фрѣмоасз фѣарте шѣ саргѣ-сіоса фѣарте мѣрѣндѣї пѣрѣнцѣї, ремасз сѣнт епѣтропѣе. Ан сѣкѣртз време ѣа беде, кѣмкз епѣтропѣї аї пѣн ла рѣзѣко чѣл маї маре парте а ансѣмнепоарелор а-верѣї ремасе ѣнеї нзѣкѣтѣї фѣїче де ла пѣ-рѣнцѣї. Коїторѣї де бѣне сѣзѣтѣїеа пе фрѣ-моаса, сз се мѣрѣте, ка прѣн ачѣаста сз'шѣї смѣлагъ аверѣа дѣн гѣареле прѣдѣкторѣлор. Ансѣї ініма еї де шѣї ан вѣрѣтз де шѣї-спреѣече анѣї шѣї жѣмѣтате, нѣ вреа а цѣї анкз нѣчѣї де ѣн фелѣїѣ де фермѣк ала амор-ѣлаѣї. Кѣ тоате ачѣестеа, треї пѣцѣторѣї ісе амѣзѣїшарѣ деодатъ. Се деа корѣ-цѣ гоалз ла тоцѣї? Нѣ; чѣї доаз кондѣ-цѣї сз хотъраскз антре аморѣла лор шѣї антре капрѣцѣла дѣмнеаї.

Татзла мѣї зѣїе ѣа, мѣїѣї лѣсат 10,400

ГАЛБЕНІ АМПЪРЪТЕШІ. Ачѣїа с'ѣї дѣт пе треї облігѣцѣїї кѣ асеменеа камѣтз. Тер-мінѣла облігѣцѣїї чѣїї дѣнтѣїї ѣсе ла 5. анѣї шѣї мѣсе пазѣтѣше капѣла банѣлор ампреѣнз кѣ камѣта 8484 галбенѣї, термінѣла облі-гѣцѣїї адоа ѣсе ла 5 анѣї шѣї амѣї аѣѣк е-пѣтропѣїї деа дѣторнѣк 3527 шѣї $\frac{1}{10}$ гал-бенѣї; атрѣїа облігѣцѣїе ѣсе ла 4 анѣї шѣї амѣї аѣѣ 1090 шѣї $\frac{11}{25}$ галбенѣї. Дѣкѣцѣї галбенѣї ѣра фѣїшекарѣе облігѣцѣїе деосебѣї? Кѣт ѣра процѣнтѣла пе кѣте ѣн ан шѣї оа-ре епѣтропѣїї аѣї фѣост кѣ дрептате кѣтрѣз мѣне?

2. Мѣїѣї рѣмасе треї вѣсе де метал. Чѣл дѣнтѣїѣїѣї е лѣкрат дѣн 4 лоцѣї де аѣр, дѣн 8 лоцѣї де арѣїнт шѣї дѣн 16 лоцѣї де арамз; ала доїлеа е лѣкрат дѣн 6 лоцѣї аѣр, 18 арѣїнт, 12 арамз; ала треїлеа дѣн 20 лоцѣї аѣр, 10 арѣїнт 30 арамз. Мѣї-ѣї мѣї вѣне сз ле сѣзѣржм пе тоате шѣї се фѣк дѣн трѣнсееле алате вѣсе антѣрѣ карѣе сз фѣїе 8 лоцѣї аѣр, 12 арѣїнт, 18 арамз. Кжцѣї лоцѣї сз іаѣї спре ачѣест сѣфѣршѣїт дѣн вѣсѣла дѣнтѣїѣїѣї, кжцѣї сз іаѣї дѣн ала доїлеа шѣї кжцѣї дѣн ала треїлеа?

Мѣїна мѣа, аѣаосз фрѣмоаса, атѣрнѣз деаа дѣслегареа ачѣестор доаз антребѣрѣї. Вѣї нѣ алег, чѣї ачѣела карѣе ле ѣа дѣслѣга, мз ѣа шѣї доѣнѣїдѣї.

Дѣн Гѣте.

Рѣтѣчѣїреа сѣтз кѣтрѣз аѣѣвѣр, ка сом-нѣла кѣтрѣз дѣщѣнтаре. Вѣї ам ѣзгат де самѣ, кѣмкз омѣла сѣкѣпѣт де грѣшалз се антѣоарче оарѣшѣїм ка анноїт іарѣз кѣ-трѣз аѣѣвѣр.